GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 15.

W Niedzielę Dnia 19. Lutego 1797

Koniec Patentu.

§ 50.

Powinni Pocztmaystrowie samych, pewnych, poczciwych i chrześciańskich ludzi na postylionow obierać, niebiorac żydow do takowey służby, ponieważ wszelka z powodu niewiernosci i niedbalstwa tych postylionow lub innego przewinienia wynikła szkoda, spadnie ciężarem na Pocztmaystra, ktory z strony swey, na winowaycy poszukiwać ma regressu.

§. 52.

Niepowinien ieden Pocztmayster drugiemu odmawiać postylionow ze służby, ani żadnego postyliona przed czasem ze służby odbiegłego, niemaiącego zaswiadczenia, na służbę przyymować, albowiem tak ieden iak i drugi ukarani będą, a nadto niebędzie postylion w służbie pocztowey cierpiany.

§. 53.

Wszystkie urzędowe rozporządzenia i uniwersały, powinny, bydź z uwagą czytane, i w protokuł wciągnione i pod karą naysurowszą, iak nayprzynależyciey uskutecznionone.

§. 54.

Dyrekcya pocztowa w głownym mieście, należy pod rząd gubernium krajowego; pocztamty zaś prowincyonalne w politycznych interessach, należą pod rząd cyrkularny; w interessach pocztowych i manipulacyynych do dyrekcyi poczt; nakoniec, w okolicznościach prawnych, do iuryzdykcyi sądownicey.

§. 55.

Głowny poczamt w mieście stołecznym powinien dyrekcyi Policyi, Pocztmayster zaś na Prowincyi w mieście cyrkułowym, urzędowi cyrkularnemu, codziennie o 8 godzinie zrana czynić rapport na piśmie, wszystkich przybyłych i expedyowanych podroznych pocztą; dla tego przykazuie się wszystkim Pocztmaystrom aby utrzymywali książeczkę w ktorą wpisywać maią tak imiona i nazwiska stan, kondycya czyli godności wszystkich podrożnych pocztą iadących, i ludzi z niemi będących powinien bydź także wpisany w tę książeczkę dzien i godzina przybycia i odiazdu woiażującego, niemniey liczba koni ktoremi iedzie.

§. 56.

Wszyscy dyrektorowie poczt, Pocztmaystrowie i expedytorowie poczty, powinni bydź od kwaterunku woyskowego i od wszelkich osobistych podatkow, kiedy nie są posesyonaci, wolnemi. Z tym wszystkim, skoro prowadzą zyskowną iaką w swym pocztowym Domie professyą, iuż na ten czas podlegli są tym samym podatkom zwyczaynym i innym inwentarzem postanowionym powinnościom, które drudzy mieszczanie i poddani opłacaią.

§. 57.

Dziedzic lub possessor dobr, powinien się o dom dla Pocztmaystra, potrzebny i zdatny na pocztę, za cenę pomierną, z dobrey woli wystarać, i przy kupnie gospodarstwa wszelki Awans dodać, na co urzędy cyrkularne, gdy cyrkuł obieżdżać będą, zważać, i pomocy pocztmaystrowi dodawać powinni.

§. 58.

Hypotheka na regały pocztowe, niema mieysca, i szczególnie tylko iako prywatny układ lub porozumienie dopuszczoną będzie. Gdyby iednak na odmianę dziedziczney, alboliteż na przedarz w istocie niedziedziczney, iednak przez Pocztmaystra 10 lat ciągem zawiadywaney pocztowey stacyi zezwolone było, może bydź prawo trzymania poczty za słuszną propozycyą przyięte.

W przypadkach konkursowych, powinna bydź poczta sekwestrowana tam gdzie iest dziedziczna, którą, wybrany od urzędu kraiowego zdatny administrator, przez 6 miesięcy zarządzać ma, w ciągu zaś takowego czasu, ma bydź zezwolenie na licytacyą teyże poczty z strony wierzycielow otrzymane, do których prawideł urzędy nasze sądownicze stosować się powinny.

Na myta staienne, zapłaty od koni, lub akcydensa od listow, iako osobiste zarobki, nie może bydź położony areszt.

§. 59.

Każdy dyrektor poczt, Pocztmayster i officyalista pocztowy, powinni sami powierzoną im funkcyą pocztową, wyiąwszy przypadki §. 50 oznaczone, odbywać, i żaden officyalista pocztowy, niepowinien się nad trzy dni, bez pozwolenia gubernialnego, oddalać od pocztamtu. Za wszelkie w czasie iego niebytności zdarzyć się mogące szkodliwe omyłki, odpowiedzieć sam ieden, obowiązany iest.

§. 60.

Ponieważ Pocztmaystrowie obowiązani są, potrzebną liczbę koni, własną swoią expensą i w pobliskości expedycyi listowey, utrzymywać, zakazuie się więc, pod utratą służby, arendowanie ordynaryinych albo nadzwyczaynych iazdow.

§. 61.

Że zas pocztmaystrowie procz tego oznaczyć wprzód mogą czas, tak gdy wilgotne iako i suche powietrze iest, w ktorym poczta stanąć zwykła; są zatym i obligowani, mieć tak konia iako i postyliona w pogotowości, aby expedycya poczty niebyła wstrzymaną.

§. 62.

Zapobiegaiąc cudzey szkodzie, powinny bydź konie zołzowate zupełnie odłączone i w żaden sposób do usługi pocztowey używanemi, ponieważ Pocztmayster, procz osobney kary, będzie musiał nieuniknienie, osobom przez zarazę uszkodzonym, nadgrodzić szkodę.

Nakoniec, ażeby ninieyszy nasz rozkaz i wola, wiadomości każdego doszły, i te iak nayściśley wykonane były, powinien bydź ieden exemplarz tego patentu na drzwiach pocztamtowych zawieszony i czytanie onego nikomu niezabronione.

Dan w Wiedniu dnia 21 Października 1796

F R A N C IS Z E K.

(L.S.)

Prokop Hrabia Łazanski, Krolestwa Czeskiego Nayw. &c. A.A. Kanclerz

Z Rozkazu Naywyższego J. C. K. Mci
Podpisano Franciszek Antoni de Krunzberg.

Z Krakowa d. 19 Lutego.

W Sobo ę d. 12 lutego iako w roczni-cę narodzin Nayiasnieyszego Cesarza i Krola śpiewana była na teatrze Krakowskim z rozkazu JW barona de Margelik, po zakończoney sztuce teatralney, przed ubranym i pięknie illuminowanym tronem, następ iąca pieśń, ktorą wszystkim przytomnym w Polskim i Niemieckim ięzyku rozdawano:

BOŻE ZACHOWUY CESARZA!

Bóże' zachowuy Cesarza!
Niech żyie Franciszek Wtory,
Niech go twa łaska pomnaża
Do kwitnącey szczęścia pory,
Niech mu świetne laury zdarza
Do wieńcow sławy krok skory,
Boże! zachowuy Cesarza! } bis
Niech żyie Franciszek Wtory! }

Niech gromne zwycięztw promienie
Z iego Orła skrzydeł rażą,
M idrość, rostropność, sumienie
Niech będą rad iego strażą;
Na iego berła skinienie
Spr wiedliwość niechay ważą.
Boże! zachowuy Cesarza } bis
Niech żyie Franciszek Wtory! }

Czuway nad dobrego dolą,
Błogosław dom i dzierżawy,
Niech się bezbożni mozolą,
Pohańb hytre zdraycow sprawy,
Twóy przykaz bądź iego wolą,
Ta dla nas zamiast ustawy!
Boże! zachowuy Cesarza' } bis
Niech żyie Franciszek Wtory! }

Niech uyźrzy okiem wesołem
Blask swych koron w miłey ciszy,
Narody zbratane społem
Niechay nad obce wynyższy,
Nad grobowem iesżcze dołem
Niech wnnkow himn poźno słyszy!
Boze! zachówuy Cesarza! } bis
Niech żyie Franciszek Wtory! }

Z Wiednia d. 11. Lutego.

Feldzeigmeyster baron Alvinzy donosł pod d. 6 t. m. z Udin, iż iuż pocieszniey-sze wiadomości z Tyrolu odebrał. Kommenderuiący tam jenerał baron Liptay donosi mu, iż attakuiąc na nowo nieprzyiaciela odebrał mu nazad ważne stanowisko Cembra, przez co nasze stanowisko pod Solurne bezpieczniey okryte zostało.

Połączenie 3 oddziałow pod jenerałami Köblöss, Bajalich i Xciem Reuss nad Piawą, rownie szczęśliwie uskutecznione

)2(

zostało, w tym momencie pisząc to F. Z. M. Alvinzy ma nadzieię, iż i oddział jenerała Spork z tym korpusem się złączył. A ieżeli posiłkuiąca kolomna z Pusterthale zawczasu nadeydzie, spodziewa się, iż będzie się można na lewem brzegu tey rzeki bezpiecznie utrzymać.

Tego samego dnia, o godzinie 4 po południu przybył Arcy Xżę Karol w naylepszym zdrowiu do Inspruka; tamteysze woyska, mieszczanie i przechodzący właśnie tamtędy ochotnicy strzelcow do armii, paradowaiy przed Arcy Xciem Jmć. Zbieg ludzi i radosne tamteyszego ludu z iego przybycia okrzyki, przechodzą wszelkie opisanie. U Arcy Xżniczki Elzbiety kazał sobie Arcy Xżę Jmć wszystkę szlachtę i cały dykasteryy stan prezentować; gubernium tamteysze prosiło o osobną audyencyą, na ktorey Arcy Xciu Jmć rekomendowało cały kray, i zapewniło iż dla swego monarchy maiątek i krew gotowe iest ofiarować. W wieczor całe miasto było illuminowane, i gromadzący się wszędzie lud tak był radością przeięty, iż gdy Arcy Xżę Jmć z Arcy Xżniczką Elzbietą dla zobaczenia illuminacyi wyiechał, konie chciał z powozu wyprzągać i sam go ciągnąć; ale Arcy Xżę Jmć na to niepozwolił.

Dnia 7 o godzinie 7 zrana Arcy Xiążę Jmć udał się na Bryxen do Włoskiey armii, dla dopełnienia tam swego wysokiego przeznaczenia, ktore mu od Nayiaśnieyszego Monarchy zlecone zostało.

Z Paryża d. 26. Stycznia.

Wczoray dyrektoryat posłał obiema radom ciała prawodawczego następuiące poselstwo:

Dyrektoryat śpieszy się z uwiadomieniem was o strasznych zwycięztwach, ktore waleczna armia Włoch na nowo odniosła. W dniach od 12 aż do 15 t. m. nieprzyiaciel czynił naywiększe natężenia dla oswobodzenia fortecy Mantui; ale wszystkie iego usiłowania na iego się szkodę obrociły. Przy tak pomyślnych wiadomościach spodziewamy się, iż wzięcie tey fortecy nakoniec uwieńczy natężenia nieprzezwyciężoney armii Włoch i iey nieustraszonego jenerała.

Podpisano *Barras*, prezydent.

Gdy to poselstwo przeczytane zostało, rada 500 iedno głośnie przy naywiększych radości okrzykach dekretowała: Iż waleczna armia Włoska nieprzestaie się oyczyznie dobrze zasługiwać. Dekretowano przytym, iż jenerałowie Buonaparte i Angereau, obydwie chorągwie, z ktoremi dawniey pod Arcole na nieprzyiaciela uderzyli, iako narodowy podarunek otrzymać maią. W radzie starszych, kiedy to zwycięztwo przeczytane zostało, odezwał się Dumas, iż teraz rzezpospolita może sobie pokoiem podchlebiać, maiąc zdobyte we Włoszech kraie, pod czas negocyacyi Cesarzowi w nadgrodę do ofiarowania. Proponował daley, aby życzenie pokoiu już publicznie oświadczone było; ale rada na tę propozycyą przystąpiła do porządku dniowego.

List jenerała Berthier do Jenerała Kilmain. Z głowney kwatery Roverbella d. 16. Stycznia.

Nayukochańszy Jenerale pisałem ci wczoray o połnocy, iż siadamy na konie dla attakowania nieprzyiacielskiego korpusu, ktore przeszedłszy Adygę maszeruie ku Mantui. O godzinie piąty zrana attakowaliśmy nieprzyiaciela. Jedna część naszego woyska wstrzymywała nieprzyiaciela, ktory z cytadelli wycieczkę czynił, a większa część attakowała nieprzyiaciel-

ska kolomne, ktora od wczoraysza fortyfikacye St. Georgio trzymała opasane. Bitwa z naywiększą zaiadłoscią trwała 7 godzin. Jenerał Provera, ktory tą kolomną kommenderował i 2 innych jenerałow zabraliśmy w niewolą: cała nieprzyiacielska kolomna z 6000 piechoty i 700 iazdy się składaiąca, przed nami broń złożyła. W czterech dniach zabraliśmy ze wszystkim 22,000 niewolnika. Reszta garnizonu Mantui, powrociła w mury tey fortecy, do ktorey za kilka dni w kroczemy. Z zwycięztwa korzystaiąc, ani momentu niezostawiemy nieprzyiacielowi spoczynku i Austryacką armią az do iey ostatnich szczątkow ścigać będziemy.

Podpisano *Berthier.*

Dzisieyszy redaktor mieści w sobie następuiący list d. 19 t. m. z Brest:

" Uzbroiania do drugiey ważny morskiey wyprawy idą tu znaywiększym pospiechem. Wszystkie źrzodła Francyi, o ktorych republikańska Francya dostateczne dała dowody, iż iey na nich niezbywa, kiedy idzie o zwycięztwo, będą w naszych okolicach morskich użyte, aby nakoniec Anglikom okazać, iak daleko owo mocarstwo, ktore woiownikow posiada, przewyższa to, co tylko maytkow posiada. "

Minister wewnętrzny Benezech, który do Belgii odiechał, ma iak tuteysze urzędowne pisma mowią, między innym i to zlecenie, aby źrzodła tego kraiu dobrze przeyrzał, co może do przywrocenia naszych sił morskich dostawić. W tym samym celu i dla dopomożenia interessom handlu, wysłano iuż osobnego agenta do Antwerpii. Wysłanie wspomnionego ministra, ktory potrzebne urządzenia, dla zaprowadzenia w Belgium nowey konstytucyi uczyni, iest z resztą, dodaią też pisma, nowem dowodem szczerego złączenia tego kraiu z Francyą.

Baboeuf i 10 iego wspolnikow usiłowali na nowo uciec z więzienia Vendome; ale daremnie. — Jenerał Hoche miał kommendantem armii Sambry i Mozy zostać. — Jenerał Grouchy, Hedouville i inni kommendanci przeznaczoney do Irlandyi armii, żalili się w liście do dyrektoryatu, na potwarz, ktorą o nich tuteysze dzienniki rozpuściły, i oświadczyli, iż zawsze są gotowi do wypełnienia chwalebney sprawy, ktorą im rząd do wykonania zlecił. — Admirał Villenneuve, kommenderuie teraz całą Brestską flottą. — Kaper Actif z Nant, zabrał Angielski wschodnich Indyy kompanii z Bengalu do Londynu przeznaczony okręt, ktorego ładunek 3 milliony wartości wynosi.

Jenerał Bernadotte z korpusem od 15,000 woyska pomaszerował na Metz do Włoch.

Z Paryża d. 27 Stycznia.

Rzymskie katolickie nabożeństwo odprawia się tu w 30 kościołach teraz. Gdy przed kilką dniami w kościele S. Jakoba, Xiądz z wszelką przystoynością odprawiał mszą świętą, i po mszy śpiewano zwyczayną kościelną pieśń: *Domine salvum fac regem*, ieden z przytomnych, co tylko miał garła wykrzyknął głośno te słowa. Lud zamilkł i zadziwił się; Xiądz kazał natychmiast drzwi kościoła zamknąć, posłał po kommissarza i po wartę, wszedł na ambonę, zachęcał lud do iedności, pokoiu i do szanowania ustaw, zapowiedział iż ten co to zrobił, niemoże bydź tylko nieprzyiaciel dobra publicznego i uprzedził lud o śrzodkach, ktore do schwytania go przedsięwziął; lud go z wielką spokoynością słucha. Kommissarz nadszedł z wartą, szukaią i odkryto winnego. Ktoż to był

iak się pokazało, członek rewolucyynego trybunału z iedney sekcyi.

W tym momencie rozchodzi się pogłoska, iż kuryer z depeszami nadszedł z Londynu do dyrektoryatu.

Do Paryża wiele tak nazwanych patryotow Marsylczykow przybyło; na przedmieściach S. Antoniego i Marceau stoią. Domyślaią się, iż oni tu niebez celu przybyli, i że dla elekcyi nowych deputowanych tu ziechali.

Puisaye wydał do bywszych wodzow Szuanow manifest, wzywaiąc ich do nowey insurrekcyi; ale mu ci publicznie w ostrych wyrazach przeciwną odpowiedź dali. — Listy z Brest d. 20 czynią nadzieię, iz wpędzony na piasek liniowy okręt les droits de l'homme będzie ieszcze wyratowany; lud i wszystko co na nim było iuż iest wyratowane.

Dnia 21 prezydent Barras dawał wielką ucztę, na ktorey między innemi jenerał Hoche i przybyły tu świeżo Lefevre się znaydowali. — Tuteysi aktorowie, ułożyli co drugą sztukę wielkiego Kornella dać na rzecz w biednym stanie zostaiących iego wnuczek.

Liczba uzbroionych Włochow, ktory się przy armii jenerała Buonaparte znayduią, 8 do 10,000 rachuią. Posiłki, ktore tey armii z niższego Renu, Piemontu &c. ieszcze idą, do 30,000 ludzi wynoszą. — Niektore dzienniki mowią, iż tuteysi krolewscy posłowie byli na obchod śmierci krola d. 21 zaproszeni; ale żaden tam niepostał.

Bankier Perregaud iak tuteysze dzienniki utrzymuią, płaci rządowi co miesiąc za wyrab lasow, i za inne rzeczy, ktore mu do tego spekulacyi oddano 2 milli: liw;

Z Londynu d. 31. Stycznia.

Irlandczykowie bardzo się na ministra i admiralicyą żalą, że ich kray w czasie zagrożenia napadem Francuzow, bez obrony i odporu zostawili. Rozumią zatym, iż lord Spencer, albo lord Bridport, do odpowiedzi będą pociągnieni, dla czego flotta Angielska prędzey niewyszła.

Woz jenerała Hoche, ktory na zabranym i do Cork przyprowadzonym Francuzkim transportowem okręcie znaleziono, pokazuią ciekawem w Kinsale za szeląg od osoby. Właściciel, ktory go kupił, zyskał iuż tym sposobem kilka set f. szte:. — W prowincyi Londendery iest wiele parafiy zbuntowanych, i rząd Irlandzki ich za takie deklarował. Zdrayca Rowan, ma się w Ameryce podług ostatnich listow ztamtąd, znaydować, a zatym niemogł bydź na Francuzkiey flocie.

W Szkocyi zwiększa się znacznie boiaźń aby nieprzyiacielska wyprawa, ktorą w Dunkierce uzbraiaią nie była przeciw Szkocyi obroconą; iuż tam rożne przygotowania do obrony czynią, i wysłano fregatę dla uważania Francuzkich poruszeń w Dunkierce. — Na połnocnym morzu zatopił się nasz Bryg Curlew o 18 armat i 110 ludzi. — Admirał Bridport, ieszcze zawsze niewziąwszy ani iednego woiennego okrętu Francuzom, około Ouesant krąży; 8 liniowych okrętow oderwał od siebie do flotty admirała Jarvis. Wiele okrętow iego flotty utraciły wciągu swego pływania maszty; wspomniony admirał wnet nazad powroci. — Gdy rozruchy w armii wschodnich Indyy, coraz to niebezpiecznieyszemi następnościami grożą, margrabia Cornwallis, ktory się tak w wscho-

doich Indyach wsławił, został kommenderuiącym jenerałem tey armii mianowany, i w krotce się tam uda. Kontra admirał Pringle iest kommendantem przylądku dobrey nadziei. — Potwierdza się, iż P. Adams prezydentem, a P. Pinkney wice prezydentem pòłnocney Ameryki obrani zostali. Obydwa są przyiaciołmi Anglii. W Filadelfii chciano także ogień podłożyć; na odkrycie podpalaczow wyznaczono premią 5000 Rtalerow. — P. Burke śmierć była na domysł rozgłoszona; teraz zaczena się lepiey mieć.

"Ostatnia dworska gazeta, mowią oppozycyyne pisma, mieści w sobie znowu 22 dowodow narodwey szczęśliwości." Wszystkie bankructwa w gazecie dworskiey donoszone, tak teraz nazywaią te pisma.

Z Sztokolmu d. 27. Stycznia.

Jadący do Ameryki jenerał Kościuszko przybył tu wczoray na Abo z Petersburga. Zdrowie tego wielkiego bohatera, iest przez odniesione rany i cięzkie więzienie tak zruynowane, iż o swey mocy niemoże chodzić. Wszyscy tutcysi mieszkańcy pałaią chęcią oglądania go. Przed wyiazdem swoim z Petersburga odebrał z rąk samey Imperatorowy i iey corek pulares, ktory one same szyły w podarunku. Stoi tu w Francuzkiey oberży.

Krol Jmć zaczynaiąc swe panowanie od dobrodzieystw i sprawiedliwości, pozwolił maiorowi Peyron, ktory hrabinę Armfelt do Petersburga z Włoch zawiozł i przez trzy lata tam bardzo dobrze był widziany, nazad do Szwecyi powrocić.

Z Bruxelli d. 30. Stycznia.

Minister wewnętrzny Benezech przybył tu d. 27 i z wielkiemi uroczystościami był przyymowany. Wszystkie woyska przez cały dzien stały pod bronią; 4 regimenta iazdy wyiechały na przeciw niemu; kiedy wieżdzał w poszostnym powozie do miasta z wszystkich armat dawano ognia. Wysiadł w austeryi Angielskiey i wyrzucał pieniądze ludowi oknem. Administracyi naszego departamentu posłał rezolucyą dyrektoryatu, podług ktorey ma wszystkich sposobow do polepszenia rolnictwa, handlu, kunsztow i marynarki użyć; port Antwerpii i utrzymywanie kanałow są iego szczególnieyszemi przedmiotami. Przedsięwzięte sposoby administracyi śrzodkowey do otwarcia pierwiastkowych zgromadzeń, ma roztrząsnąć &c. Cywilne i woyskowe administracye muszą iego rekwizycye wykonywać. Wczoray w wielkim stroiu był na sessyi administracyi departamentowey i miał mowę w którey oświadczył iż nieścierpi nadużyciow żadney zwierchności. Jakoż w samey rzeczy zaraz prezydenta administracyi z urzędu złożył, a za nim wiele innych ma ten sam los spotkać. — Dyrektoryat upoważnił jenerałow i kommissarzy do rozpisania w 9 departamentach Niderlandow rożne rekwizycye. Stosownie do tego pozwolenia; rozpisał kommissarz Luyt dla napełnienia magazynow straszne rekwizye żywności. W przypadku przeciwienia się, ma bydź woyskowa exekucya użyta, która iest na rozkazy naywyższego kommissarza po gotowiu. Administracya Dylu protestowała się formalnie przeciwko tak straszney rekwizycyi.

Od niższey Elby d. 7. Lutego.

Możemy teraz z pewnością donieść, iż obawa z strony Hiszpanii dla miast Hamburga, Bremen i Lubeki zupełnie zniknęła. — Obranie P. Adams na prezydenta ziednoczonych Amerykańskich stanow, w

miastach Newjork, Filadelfii, Bostonie, Charlestown i Baltimore sprawiła wielkie zamięszanie. Przyiaciele Francuzow, którży ztego wyboru niekontenci, wiele złego przeciw swoim przeciwnikom dokazuią; nawet pożar ognia który w tylu miastach tak wielkie szkody poczynił, im przypisuią. — W Portugalii zakazano w prowadzania obcych gazet; a nawet o polityce surowo zakazano mieszkańcom rozmawiać.

Z Włoch d. 24. Stycznia.

Jenerał Colli d. 15 t. m. stanął w Rzymie. — Wenecya odmowiła Francuzom 12 mill. liw. pożyczki. — Francuzki jenerał Clarke, na Piemont poiechał do Francyi nazad. Przeieżdzaiąc zapewnił Króla Sardyńskiego, iż rzeczpospolita niemięsza się w żaden sposób do rozruchow w Piemoncie; bo przeciwnie interessem rzeczypospolitey Francuzkiey iest, aby Krol Sardynski w spokoyney dzierżawie swych kraiow zostawał. — Francuzi Padwę osadzili, i zdaie się iż maią zamiar rozportarcia, się w Weneckim. — Administracya Francuzka w Modeńskim, dzień 23 stycznia na licytacyą meblow i innych rzeczv po Xciu Modeny wyznaczyła. — Między Szwecyą i Trypolem za pośrzednictwem Porty, został pokoy przywrocony.

Z Hagi d. 31. Stycznia.

W ględem wyznawania Boga dekretowało zgromadzenie: Lud Batawski czci naywyższe iestestwo i uznaie ztąd zbawienny wpływ na cnotę i obyczaie; deklaruie zatym, iż każdemu iest wolno Bogu podług przekonania swego serca służyć, i przyrzeka opiekę i bezpieczeństwo.

Wielka wieża kościoła akademickiego w Hardermyck w sobotę się zawaliła: niektórzy domyślaią się iż iezioro Zuyder podlało tę budowę. — Hiszpańska flotta admirała Langara z Kartageny do Kadyx popłynie. — Anglicy 2 Dunskie okręty z Kadyx do Genui przeznaczone, zabrali i do Gibraltaru zaprowadzili.

Z Mozy i Gore roku przeszłego 878 okrętow odpłynęło, a 874 przybyło; zaczym o 472 więcey wypłynęło, a 518 przybyło iak w przeszłym roku. Do Texel w r. z. 3567. przybyło, między ktoremi 947 z Hamburga, 198 z Emden, 165 z Bremen, 46 z Londynu &c.

Z Konstantynopola d. 30. Grudnia.

Wiadomość o śmierci Imperatorowey Rossyyski Katarzynie II wielkie tu wrażenie uczyniła. Negocyacye polityczne, ktore między innymi z Francuzkim posłem rozpoczęte są może się cokolwiek spoznią, poki się niedowiemy iakie systema polityczne teraźnieyszy Imperator przedsięweźmie.

Tuteyszy Szwedzki minister Marrad. gea d'Ohson, z wyczaynemi ceremoniami oznaymił Porcie o wstąpieniu na tron młodego Króla Szwedzkiego i nowy list zaufalny oddał

Francuzi zaprowadzaią także w woysku Tureckim konną artylleryą, taką iakiey w Francuzkim używaią.

Z Hanau d. 2. Lutego.

Forteca Kel, ktora tak długi czas punktem obrony nad Renem Francuzow była, ma od Austryakow całkiem bydź zburzona, a niedaleko od niey leżące mieysce Kork, ktore daley od Renu leży, ma bydź ufortyfikowane. Ostatnich dni stycznia, chciano iuż podziemne sklepy, kasematy &c. minami wysadzić.

DODATEK

DO N^ru. 15.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 19. LUTEGO 1797.

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommissyi Galicyi zachodniey.

Wywoz Pszenicy i żyta pozwala się jeneralnie.

Wcelu uczynienia wszelkiey z okolicznościami zgodney łatwości mieszkańcom Galicyi zachodniey, raczyła J. C. K. Apostol Mość podług naywyższego nadwornego dyrektoryalnego dekretu de dato 24 Stycznia nayłaskawiey rezolwować, iż odtąd wywóz Pszenicy i Żyta bez brania nato paszportu powszechnie pozwolony bydź powinien.

Co się ninieyszym, względnie do tuteyszego pod dniem 10go września 1796 wyszłego rozporządzenia, ku powszechney podaie wiadomości.

W Krakowie dnia 1go Lutego 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommissarz.

Fidelis Erggęlet

Z Kolonii d. 28. Stycznia.

Jenerał Beurnonville wyiechał ztąd na Bruxellę gdzie się z ministrem Benezech wprzod rozmowi, do Paryża. Nim wyiechał, następuiącą odezwę do armii sambry i Mozy wydał: "Waleczni Kolledzy! Zruynowane przez długie i smutne więzienie zdrowie moie, niepozwala mi dłużey wami kommenderować. Dyrektoryat osądziwszy za potrzebne złączyć pod iedną kommendę obydwie armie Sambry i Mozy, z armią Mozeli i Renu udzielił iey jenerałowi Moreau, ktorego sława i talenta są znane. Ja powrocę teraz do armii lewego skrzydła nazad (północney i Batawskiey armii) ktorą oprocz tego zawsze kommenderowałem; będę w sąsiedztwie z wami, będę waszym przyiacielem, zawsze wa-

szym kollegą i pogotowiu do posiłkowania was. Waleczni kolledzy, kiedym tym czasowo nad armią Sambry i Mozy kommendę odebrał, przemyśliwałem nad sposoby, aby znowu zaczepnie czynić, i prosiłem was tylko o cierpliwość i trwanie przy odwadze; ale gdy do tego nieprzyszło, dziwić mi tylko wasze bohaterstwo pozostało. Jeżelim was szczęśliwszemi niepotrafił uczynić, to ztąd zapewne pochodzi, żem niemogł, i wy iesteście przekonani iż co mogłem to z moiey strony uczyniłem. Nieroztropni ludzie, zarzucą nam moze, żeśmy mało nieprzyiacioł zgubili; odpowiadam im żeście długo w waszey maiestatyczney linii niezwyciężonemi zostawali, żeście obydwie ważne przeprawy Düsseldorf i Neuwied utrzymali, i żeście roztropnie manewrami woynę prowadzili, to iest żeście zrobili to, co tylko naylepszego mogło bydź zrobione. Bądźcie zdrowi Kolledzy, wasza pamięć będzie dla mnie nigdy niewygasłą. Pozdrowienie i braterstwo.

Podpisano *Beurnonville.*

Z Metz d. 26. Stycznia.

Oto iest obraz Francuzkich woiennych działań:— Dyrektoryat niezatrudnia się tylko ogólnym planem działań; wydział woyskowy układa szczegóły. Na przyszłą kampanią niebędzie Francya tylko dwiema skrzydłami czynić: lewe skrzydło iest przeciw Irlandyi obrocone, a prawe przeciw Włochom. Srzodek to iest nad Renem od Bazylei aż do Hollandyi, nie będzie tylko obronną linią stanowić.— Prawda że lewe skrzydło niedopieło swego zamiaru z Brestką flottą przeciw Irlandyi, ale coż to szkodzi? pierwsze sprobowanie nieprzeszkadza drugiemu. Po pierwszy raz niesprzyiały nam żywioły, alboż i za drugą będą?— Jenerał Hoche ktory się teraz w Paryżu znayduie, iasno dyrektoryat przekonał, iż wyprawa do Irlandyi może bydź pomyślnie wykonana. Dla tego zatrudniaią się wyporządzeniem Brestskiey flotty, świeże woyska tam posyłaią i w przeciągu 2 miesięcy, będzie ta wyprawa ponowiona.

O prawe skrzydło przeciw Włochom, wcale się nietroszczemy. Jeden tylko punkt, to iest Mantua wstrzymuie go ieszcze do opanowania całych Włoch; ale i tę zawadę głod uprzątnie.

Gdyby zaś Cesarscy na srzodek uderzyli, przez linią Renu się przedarli i nas aż do granic odparli, w ten czas będzie miał dyrektoryat moc nowy rekrut wybierać i rekwizycye rozpisywać; a rządcy Francyi właśnie też tego pragną, bo na odległe wyprawy niemogą tego bez narażenia się czynić.— Hoche i Buonaparte, będą więc na obydwoch skrzydłach we Włoszech i w Irlandyi zaczepnie czynić; Moreau w nad Reńskiey linii niebędzie się miał tylko odpornie.

Od Granic Rossyyskich d. 28. Grudnia.

Kilinski i Kapostas wyiechali iuż z Petersburga i czekaią na Pruskiey granicy, na pozwolenie od Króla Pruskiego, aby mógli do swych posiadłości do Warszawy powrocić.

Król Polski będzie na koronacyi Imperatora w Moskwie, a potym w Orłowzkim pałacu w Petersburgu mieszkał. Xżę Józef Poniatowski iest także do Petersburga wezwany, Z Kościuszką poiechał Niemcewicz z Petersburga do Ameryki.

Wszystkie dobra bywszym więzniom i emigrantom Polskim zabrane, ktore nieboszka Imperatorowa między swoich jene-

rałow, iako to Romanzowa, Suwarowa, Repnina, Fersena, Żubowa, Tutolmina &c rozdała, kazał teraźnieyszy Imperator ich właścicielom powrocić.

Z Inspruka d. 24. Stycznia.

Przegrana armii jenerała Alvinzego napełnia nas nową trwogą; Arcy Xżniczki, rząd &c. wybieraią się iuż ztąd. Co dzien przychodzi tu wiele wozow z rannemi. Ciężkie bagaże armii idą do Brixen, a głowna kwatera przeniosła się do Trydentu. Dla zmocnienia armii pospiesza garnizon Tryestu i 4000 Darmstatow, które Anglia Cesarzowi ustąpiła. Z Salzburskiego cekhausu, idzie dla Tyrolskich ochotnikow wiele fuzyy do Trydentu; arcy biskup Salzburski przyrzekł w 8 dniach 6000 strzelcow tam posłać. Jenerał Provera, którego Francuzi uwolnili, iedzie do Wiednia. Dobremu położeniu, które Francuzi we Włoszech mieli, iż w krotkim czasie mogli wszystkie siły swoie połączyć, winny teraźnieysze korzyści, i czego Austryacy niemogli dokazac. Kroaci naypierwey się zmieszali; ochotnikow Wiedeńskich wiele Francuzi na placu bitwy wycięli. Strata Francuzow, wynosi do 8000 ludzi, a nasza także tyle wyniesie.

Z Botzen d. 27. Stycznia.

Wiadomości, które od armii Alvinzego odbieramy, są ieszcze zawsze smutne. Mowią iż Reveredo iest iuż od Francuzow osadzone. To tylko pewna, iż Alvinzy przedwczorem do Trydentu przybył, a wczoray do Bassano odiechał, gdzie się ieszcze jenerał Bajalich z małym korpusem utrzymuie. Srodkiem armii, ktora przy Roveredo stoi, jenerał Laudon kommenderuie. Jenerał Vukassovich stoi przy Pery; lewem skrzydłem pułkownik St. Julien kommenderuie. Tu kassę woyskową i kancelaryą przywieziono. W przypadku gdyby się Francuzi za Ala przedarli, linia obronna będzie w Sevatte, gdzie iuż wiele szańcow usypano, założona. Oprocz jenerałow Provera, Hohenzollern i Klöbel, i jenerałowie Specht i Otto, którzy z Mantui wycieczkę zrobili, w niewolą Francuzką się dostali. Z przyczyny tych przeciwnych zdarzen, gromadzą tu wszystkie siły do kupy, aby nie tylko na granicach wstrzymać nieprzyiaciela, ale ieszcze raz starać się oswobodzić Mantuę, która się nieiaki czas ieszcze trzymać może. Co dzień przybywaią tu na wozach posiłki; 15,000 Tyrolczykow dobrowolnie się ofiarowało służenia zagranicą, a 20,000 na granice maszeruią.

Z Medyolanu d. 21. Stycznia.

Mantua podług wszelkiego podobieństwa niepotrafi się długo trzymać; od 1 t. m. co dzień słychać wystrzały potrzeby. Dway Angielczykowie, ktorych z Mantui do jenerała Alvinzy z depeszami wysłano, oblegaiącemu korpusowi Francuzkiemu dostali się w ręce. — Jenerał Rey, prowadzi korpus Austryackich brańcow na Piemont do Francyi.

Jenerał Ruska, wybuchłą w prowincyi Carfagnana insurrekcyą zupełnie uspokoił. Stanąwszy niespodzianie pod czas naywiększego grzmotu i deszczu na granicy, wyniesiono mu zaraz klucze od cytadelli Mont Alfenso w Castelnuovo, gdzie bez naymnieyszego oporu wszedł, i zaraz kilku mieszkańcow ktorzy do tego rozruchu należeli aresztować kazał. Na drugi dzień podług dekretu woyskowego sądu,

na którym sam jenerał Ruska prezydował, zostało 5 beresztow buntu roztrzylanych. Po zakończoney exekucyi, musiała zbuntowana gromada przed drzewem wolności przysięgę wierności ponowić; po tym powszechna amnestya, wyiąwszy 9 bersztow, którzy iuż aresztowani byli i między ktoremi 7 Xży się znaydowało, ogłoszoną została:

Od brzegow Menu d. 6. Lutego.

W woysku Haskim widać takie rozrządzenia, iż zdaie się zapowiadać, iakby znaczne korpus miało iść w poruszenie. Domyślaią się tedy iż może będzie na obronę neutralney linii razem z Królem Pruskim użyte. — Gazeta Bereutska donosi o ożenieniu Xcia Ludwika Würtemberskiego, rządcy dwoch margrabstw, z Xżniczką Henryką, siostrą Xcia de Naſsau-Weilburg.

Gazeta Wetzlarska donosi iż od Arcy Xcia Karola przyszedł rozkaz, aby zaprzestano wszystkich fortyfikacyy nad rzeką Dyll i przed miastem tegoż nazwiska; podobny rozkaz miał także wyyść względem fortyfikacyy przy Dillenburg.

Z Strasburga d. 30. Stycznia.

Kommenderuiący jenerał Morean udał się do armii Sambry i Mozy; głowna iego kwatera przeniesie się do Hagenau; kwatera jenerała Desaix tu się zostanie. Niema podobieństwa, żeby kampania miała bydź tak prędko otwartą.

Podług listow z Włoch, jenerał Buonaparte zmocniwszy oblegaiące Mantuę korpus 8000 ludzi, puścił się za popieraniem dalszych swych pomyślnosci.

DONIESIENIE.

Z strony C. Kr. Dyrekcyi solney Galicyyskiey wiadomo się czyni, że wszystkie galery w roku teraźnieyszym z solą do magazynow nadwiślanych spławiac sie maiace na dniu 15 marca roku bieżącego w kancellaryi urzędu Podgurskiego defluitacyi solney J. C. Mci więcey daiącemu, z warunkiem złożenia kaucyi 400 czer: zło: wynoszącey i zprzyięciem na siebie obowiązku płacenia gotowizną, w kursie Ceſsarskim raz poraz za tyle galerow wiele się ich od pala z ładugą soli odkładac będzie, przez publiczną licytacyą odprzedane będą.

Życzący sobie tego kupna w mieyscu wyżey wyrażonym o godzinie 9 z rana stawic się zechcą.

W Podgurzu dnia 21 stycznia 1797 Roku.

Lycytacya sreber, zygarkow, sukien, futer, miedzi, mosiądzu, cyny, szkła, stolarszczyzny, bednarszczyzny, wózka, faiansow, wodek i win po szlachetnym niegdy Karolu Taclu ławniku Krakowskim pozostałych z mocy rezolucyi magistratualney odbywać się będzie w kamienicy szlachetney Taclowey wdowy, na uliey Floryańskiey przy bramie narożnie pod Nrem: 521 stoiącey dnia 23 miesiąca lutego o godzinie 2 po południu. Oczym się publiczność uwiadomia.